

Eesti Vabariigi saatuseaasta 1939–1940

Molotovi ja Ribbentropi vahel 23. augustil 1939. aastal sõlmitud paktist ja selle tagajärgedest on teadlik suurem osa eestlasi. Meelest pole veel läinud ka selle kuritegeliku kokkuleppe 50. aastapäeva tähistanud Balti kett 1989. aastal. Seetõttu laskem rääkida fotodel ja nende allkirjadel. Mõned fotod on taas filmikaadrid, nii et nende selgituseks paar sõna.

Punaarmee ja -laevastiku väekoondise sissemarsist Eesti Vabariiki 18. oktoobril 1939. aastal on kaheosalise filmi (EFA inv nr 293) vändanud Leningradi Kinokroonika Stuudio, filmi režissöör on N. Kamarevtsev. 1940. aasta sündmusi kajastav dokumentaalfilm “Rahva tahe” (inv nr 422) on küll veel Eesti Kultuurifilmi firmamärgi all, kuid “õige” visuaalse külje eest hoolitsesid juba Leningradi Kinokroonika Stuudio operaatorid E. Utšitel, G. Donets.

Film on 5-osaline ja seal on muu hulgas A. Veimeri, N. Ruusi, A. Jõeääre, J. Lauristini kõnede sünkroonvõtteid.

11. oktoobril 1939 saabus Tallinna ametlikule külaskäigule Nõukogude sõjalaevastiku divisjon. Nõukogude meremehed sadamas pärast linnaga tutvumist.
Foto: O. Viikholm. 0-152886

16. juulil 1939 külastas Tallinna sadamat Saksa soomusristleja "Admiral Hipper". Pärjapanemise tseremoonia sõjaväe kalmistul. Vasakult: Saksa saadik H. Frohwein, laeva komandör Heye, Tallinna komandant J. Junkur. Punaväe saabumiseni jäi veel mõni kuu. 0-53512

Veel püüab Eesti käituda iseseisva riigina. 7. detsembril 1939 toimus Tallinnas kolme Balti riigi välisministrite konverents. Eesti välisminister A. Piip välisministeeriumis toimunud istungil kõnet pidamas. Temast vasakul majandusminister L. Sepp, paremal välisministeeriumi poliitilise osakonna direktor N. Kaasik. Foto: H. Soosaar. 0-40661

Punaarmee saabumine Eestisse NSV Liidu ja Eesti Vabariigi vahel 28. septembril 1939. aastal sõlmitud vastastikuse abistamise lepingu alusel. 18. oktoober 1939. Kaadrid filmist inv nr 293. 0-66921p, 0-48681

Samaaegselt Punaarmee sissemarsiga lahkusid baltisakslased Eestist.
Esimene laev väljus Tallinna sadamast 18. oktoobril 1939.
Fotod: O. Viikholm. 0-152829, 0-152826

President K. Päts 24. veebruaril 1940 Vabaduse platsil Eesti Vabariigi 22. aastapäeval kõnet pidamas. Juba sama aasta 21. juunil peab ta Kadrioru lossi rõdult hoopis teist laadi sõnu ütleva. 0-58094

Inglise saadiku W. A. Gallienne'i volituste esitamisel Kadrioru lossis 7. juunil 1940.

I reas vasakult: W. A. Gallienne, president K. Päts, välisminister A. Piip. II reas vasakult: presidendi vanem käsundusohvitser kolonel H. Grabbi, Inglise sõjaväeesindaja kolonelleitnant C. S. Vale, presidendi kantseleiülem E. Tambek, protokolliülem A. Tuldava, Inglise saatkonna sekretär J. E. P. Leslie, saatkonna sekretär C. K. Giffey, presidendi noorem käsundusohvitser leitnant Jaakson. 0-40733

Nõukogude Liidu saatkonnas kokku pandud "Eesti Vabariigi valitsuse" liikmed pärast 21. juunit 1940.

I rida vasakult: A. Jõeäär, N. Andresen, M. Unt, peaminister J. Vares, H. Kruus, J. Nihtig, G. Jonson;
II rida vasakult: 2. A. Palvadre, 3. B. Sepp, 4. O. Kärm, 5. T. Rotberg, 6. J. Semper, 7. N. Ruus. 0-30531

Riigivolikogu otsuste "heakskiitmiseks" korraldatud meeleavaldusest osavõtjaid tervitab Tallinnas Pikal tänaval Nõukogude Liidu saatkonna rõdult pealavastaja A. Ždanov koos vähemate praktilise töö tegijatega. 24. juuli 1940. Foto: O. Viikholm. 0-153287

17. juulil 1940 toimus Vabaduse platsil Nõukogude okupatsioonivõimude korraldatud Riigivolikogu valimistel saavutatud "võidu" puhul miiting. Kaader filmist "Rahva tahe". 0-48159